

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. An Religiosus peccet mortaliter, si per breve tempus retineat apud se rem donatam, quia vult petere licentiam à Provinciali, vel à novo Superiore? Et an RELigiosus peccet contra paupertam ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

sequenti subditos huius Conuentus, vel Provinciae, cui ipse nunc praest, & non possit sibi dare nunc eam facultatem ad tempus sequens; Ratio autem videtur haec esse: quia ipse nunc est capax accipiendi talem commissionem: potest enim ipse nunc absolueri, vel per alios, quibus committat illud officium: non potest tamen committere illud nisi iis, qui sint capaces talis commissionis accipiendae. Vnde non potest nunc dare eam facultatem homini non baptizato, vel non clerico, qui futurus esset clericus tempore quo iam ipse non esset Praelatus: nunc autem ipse Praelatus non est capax accipiendi delegationem, vel commissionem à se ipso: quia inter delegantem, & delegatum, seu commissarium debet dari distinctio: quare ipse non potest tunc accipere illam facultatem; postea verò non potest etiam, quia iam expiravit potestas in dante. Ergo licet aliis possit communicare eiusdem facultatem, non sequitur quod possit eam communicare sibi ad tempus futurum, quo non erit Praelatus.

5. Itaque illa facultas debet esse quaedam delegatio & collatio potestatis delegatae, ipse verò non est capax talis delegationis à seipso; quia inter delegantem, & delegatum debet esse distinctio, & in eodem tempore debet esse capacitas in delegato, & potestas in delegante. Quando autem ille est Praelatus, non est capax delegationis praesertim à se; postquam verò iam non est superior, est quidem capax delegationis, sed iam deest potestas delegantis, quod totum non contingit comparatione aliorum, quia est potens delegare, & in eodem tempore illi capaces delegationis. Non ergo mirum quod sibi non possit, & possit aliis.

6. Sed haec omnia procedunt de facultate, quam superior directè sibi confert; nam indirectè potest iuxta supra citatam materiam, & ideo Dicastillus ubi supra n. 150. asserit, posse Praelatum, dum adhuc est Praelatus, dare alicui facultatem ad id eum facultate subdelegandi, quo casu, cum ille alius possit quemcumque; alium ex subditis illius communis subdelegare, ex vi facultatis acceptae ab illo, qui tunc erit Praelatus, possit ipsi expraelato, quando iam est substitutus, conferre eam potestatem delegatam.

6. Vnde ex superius dictis, ego olim interrogatus respondi potuisse confessorium Regularem absolueri à reclusis vigore facultatis obtentae à Praelato praeterito pro tempore sequenti, quo ipse non amplius, sed alius erat superior Monasterii, vel Provinciae, patet ex doctrina superius adducta à Dicastillo, & Cardinali Lugo.

RESOL. XVIII.

An Religiosus possit recipere aliquid sine licentia Superioris, si habeat intentionem petendi dictam licentiam priusquam expendat illud?

Et notatur, quod si talis Religiosus absolute recipiat, v. g. illam pecuniam, sed ad breue tempus, retineat, ut quia expectatur nouus Prior, vel scribat statim parri Generali, vel Prouinciali pro licentia, peccauit tantum venialiter, quae quidem sunt valde notanda, quia practica. Ex p. 1. tr. 6. Ref. 42.

1. Negatiuè respondet Ioan. de la Cruz de statu Relig. lib. 1. cap. 3. dub. 3. concl. 1.

2. Sed contrariam sententiam putat etiam probabilem: nam ita ait: [Est probabilis sententia Victoriae asserentis, posse Religiosum, seclusa speciali prohibitione, circa hoc recipere aliquid sine Praelati licentia: dum tamen habeat animum petendi licentiam, Tome VII.]

quando expenderit illud. Ita ille. Sed, quia res accepta acquiritur statim Conuentui, eò quòd absolute data, & recepta sit à Religioso, & ideo, dum absque licentia retinetur, id efficitur invito domino; propterea in tali casu dictus Religiosus potest, vt bene obseruat Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. cap. 19. num. 51. & post illum Faustus in thes. Relig. lib. 8. quast. 109. n. 2. sine fractione paupertatis efficere, vt dominium illius rei, & administratio remaneat apud dantem; & ipse Religiosus, nomine illius * depositam habeat, non ea vtens, donec licentiam à Superiore petat, & ita sine vilo scrupulo poterit rem quancumque detinere: quia sic Religiosus, nec dominium, nec vsum, nec administrationem illius rei habet: ergo non peccabit contra votum paupertatis, vt patebit melius ex infra dicendis. Notandum est etiam, quòd si talis Religiosus absolute recipiat, v. g. illam pecuniam; sed ad breue tempus retineat, vt, quia expectatur nouus Praelatus, vel scribat statim Generali, vel Prouinciali pro licentia, peccabit tantum venialiter. Quae quidem sunt adnotanda: quia multum practica. bilia.

ex Ref. 66. s. vic.

* Sup. hoc cum eisdem DD. hic citatis infra in fine Ref. 27. & lege etiã §§ not. practica. Et pro notaoto vitimo huius Ref. in Ref. seq.

RESOL. XIX.

An Religiosus peccet mortaliter, si per breue tempus retineat apud se rem donatam, quia vult petere licentiam à Prouinciali, vel à nouo Superiori?

Et an Religiosus peccet contra paupertatem accipiens rem aliquam ex Communitate, & loco publico pro usu temporali, vt deinde in eundem locum restituat? Ex p. 1. tr. 1 & Misc. 1. Ref. 19.

1. Negatiuè ego olim respondi, sed nominatim contra me insurgit Caramuel fundam. 32. numer. 524. vbi sic ait; An breuitas temporis excuset à peccato mortali?

2. Diana part. 1. tract. 6. resol. 42. agens de paupertate, respondet asseritue: cuius haec verba sunt. Notandum est etiam, quod si talis Religiosus absolute recipiat pecuniam (nimirum infcio Abbate) sed ad breue tempus retineat, vt quia expectatur nouus Praelatus, vel scribat statim Generali, vel Prouinciali pro licentia, peccabit tantum venialiter & subscribit haec esse valde notanda, quia multum practica. bilia.

Quae hic est Ref. antecedens, & in alio §. eius not. 1.

3. At ego propter alias circumstantias fortè excusari hunc Religiosum posse existimo; at à temporis breuitate posse sumi excusationem, non video: illi enim ne vna quidem hora (immo neque vno momento) licet esse proprietario. Ita Caramuel.

Sed poterat amicissimus vir sententiam nostram interpretari, vt alij postea interpretati sunt, & ego de facta intellexi.

4. Sentiat itaque Hieronymum Garziam in politica Regulari tom. 1. tract. 4. part. 3. difficult. 5. dub. 3. numer. 10. vbi sic ait, Finalmente quando me ofrece el dinero el dante, si yo lo accepto como mio, pretendiendo tener derecho à el, es certissimo que peccare contra votum, por mas que se quede penes dantem; por que acceptar dominio sin licencia ya sabe que es contra votum, y assientan en esto los Autores citados Diana part. 1. resol. 42. citada, Sanchez num. 5. desiendo que si yo recibo de afuera de casa vna cosa, con animo de no usarla sin licencia, però no quiero pidirsela al superior inmediato, sino al Prouincial, ò General; que si espero breuemente esta licencia que podre hazerlo sin peccar mortalmente contra el voto, però no tengo de acceptar el dominio;

Quae hic est Ref. antecedens & lege eam per totam, & eius primè annot.

fino dexarto en poder del dante hasta que vea galicéria, y en el interim la vendre como en deposito. Ita ille.

5. Cui adde Eminentissimum Lugo de iust. tom. 1. disp. 3. sect. 8. num. 151. sic asserentem, infero quòd quid dicendum sit de Religioso accipiente rem animo non utendi absque licentia; sed tamen vult illam à Prælato mediato petere, quem breui expectat, vel eius literas; quo casu Sanchez num. 5. quem sequitur Diana loco citato resol. 42. cum aliis; dicit, non esse peccatum mortale, si breui tempore speretur licentia. Ego quidem puto id totum posse sine violatione voti obtineri, si iuxta superius dicta debito modo fiat, hoc est, non habendo intentionem acceptandi vltimo modo rem illam, vel ius aliquod ad eam, sed relinquendi totum ius penes ipsum donantem, donec licentia habeatur; tunc enim per longum tempus posset retineri quasi in deposito. Si tamen acceptetur absolute absque licentia, plus scrupuli est, quia licet tempus quo retinetur sit breue, & ex eo capite videatur materia leuis: Ipsa tamen acceptio absoluta videtur esse actio satis grauis, & non facile superior adiri, & licentia obtineri. Credo tamen communem modum acceptandi esse solum conditionatum, hoc est acceptandi, si prælati consenserit, qui modus licitus est.

6. Hæc Lugo, & iterum ego: nec aliter in verbis à Caramuele adductis intelligere volui, & hanc sententiam præter Doctores adductos tenet etiam, me citato Leander à Murcia in regulam D. Francisci quaest. 23. super cap. 6. num. 6. & confirmatur ex alio dubio, quod apponit idem Leander num. 2. ubi sic ait * [Preguntase lo segundo, si el Religioso peca contra la pobreza, tomando alguna cosa de la comunidad, o de algun lugar publico con intencion de aprouecharse della por unos pocos de dias, y de boluerla luego à su lugar: Respondo que este tal Religioso no peca alomenos grauamente contra la pobreza, porque no es su intencion quedar se con la tal cosa, ni usar della absolutamente contra la voluntad del Prelado: y quando en el uso de aquellos pocos dias sea el prelado inuoluntario, no puede ser la materia graue, porque ni el dicho uso es absoluto, ni por mucho tiempo.]

7. Cuius quidem vltima verba contra Caramuelem nimis faciunt, ex paruitate enim temporis excusationem admittit, quod potest confirmari ex cap. nam & ego de verbor. significat. quæ verba sunt Salomonis cap. 4. Prouerb. sic dicentis: Nam & ego vnigenitus sum coram matre mea, per hæc verba proponit Sanctus Hieronymus dubium, qua ratione Salomon dicit se vnigenitum, cum habuerit fratrem alium vterinum ante se; & respondet, quia ille nuper natus, statim è vita decessit, idè se habuit ac si natus non fuisset, & ex hoc notat glos. non videri factum, quod non durat factum.

8. Deinde ablatio, verbi gratia vnus oboli intuito Domino est factum complectum, leue tamen, & committio vnus aut alterius bucellæ carnis die Veneris physice loquendo, est completa comestio, nihilominus leuis erit in genere moris, & omisso vnus aut alterius orationis Angelicæ, aut Dominicæ per votum Deo promissæ, est completa fractio voti, non autem erit grauis sed leuis, & sic in sexcentis aliis similibus id reperiemus.

Sed ego, vt dixi in illis verbis à Caramuele adductis non aliud intelligere volui, nisi quod dixit Cardinalis Lugo vbi supra.

RESOL XX.

An si quis Religiosus accipiat ab amico aliqua comestibilia, peccet contra votum paupertatis? Ex p. 1. tr. 6. Ref. 41.

§. 1. **N**egatiuè respondet Ioan. de la Cruz de sancto Relig. lib. 1. cap. 3. dub. 3. conel. 3. vbi sic asserit; [Religiosus accipiendo ab amico prandium aut alia comestibilia, non peccat: ad hoc enim premitur habere licentiam à Prælato interpretatum.] Et ita etiam docet Lopez in instr. p. 1. c. 6. [Pater (ait) Religiosus accipere à secularibus aliqua munera electuariorum, vel confectioinum cordialium, bina vltima vel par perdicum, vel gallinarum, vel aliq. simile.] Sed, quia in comestibilibus magni valoris non præsumitur ita facile licentia Superioris; idè casus in tali casu procedendum est.

RESOL. XXI.

An frangat votum paupertatis Religiosus, qui petit ab amico vt deponat pecunias penes aliquem, vel apud ipsomet Religiosum, vt quando opus erit, petat facultatem utendi à Superiore Prælato. Ex p. 1. tr. 6. Ref. 43.

§. 1. **T**otum hoc efficere posse Religiosum, testatur Sanchez in summ. tom. 2. lib. 7. cap. 19. n. 50. Ita asserens: [Non est contra paupertatis votum, si Religiosus ab aliquo, absque Superioris licentia, petat, vt deponat pecunias apud aliquem non habens voluntatem acquirendi dominium, possessionem, aut administrationem, aut usum in illas: sed totum id maneat apud deponentem cum libera reuocandi depositi facultate, & solum habet voluntas e habendi opportunè pecunias, ex quibus, cum indigerent, accipiat ex Superioris licentia & non aliter acceptans, & nullum ius acquirat, donec Superior det licentiam accipiendi. Et idem est dicendum; si Religiosus eas pecunias in depositum apud se seruet, eodem profecto modo, quo erant apud amicum: quia re ipsa non aliter eas pecunias habet, quam si essent apud exterum depositarium: & hoc non pugnat cum paupertatis voto.] Ita Sanchez, quem postea, tacito nomine, sequitur Barthol. à S. Fausto in thes. Relig. 8. q. 115.

RESOL. XXII.

An Religiosus, qui ab exteris suis deuotis numerum accipit, & inscio Prælato necessarios libros emittit, peccat peccato proprietatis, & contraueniat nostre Constitutioni, dummodo supradictos libros in cubiculo teneat palam expositos, & omnibus obiectos. Ex p. 1. tr. 6. Ref. 26.

§. 1. **P**eccare peccato proprietatis, putauit Sanchez in summ. tom. 2. lib. 7. c. 19. n. 56. cum Barthol. à S. Fausto in thes. Relig. lib. 8. quaest. 112. num. 2.

2. Sed ego puto non esse condemnandum, tanquam violatorem paupertatis illum Religiosum, qui inscio Superiore, acceptis à penitentibus numeris, libros emerit, dummodo tamen in cubiculo teneat illos palam expositos; & omnibus obiectos. Et ratio est: quia, quidquid hoc pacto Religiosus possidet, Prælatorum suorum voluntati, ac pot. stat. subicitur. Ita docuit ante alios Azor. part. 1. lib. 12. cap. 12. q. 3. quem postea sequutus est Fabrus de reser. in 4. sent. dist. 15. quaest. 2. disp. 45. c. 5. num. 113. Cortolanus tr. de cas. reser. part. 2. cas. 4. num. 19. & nouissime tenet etiam hanc sententiam in terminis nostræ Bullæ, Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tr. 7. c. 12. que. 140. in fin. & etiam in ordine ad peccatum proprietatis.

RESOL.

* Sup. hoc in
fra in Ref.
46.